

Bijlage – overzicht regelingen voor het verduurzamen van woningen

Zoals toegezegd in het Wetgevingsoverleg over de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontvangt u onderstaand overzicht van de mogelijkheden voor het stimuleren van verduurzaming van woningen, alsook van de budgetten. Steeds wordt kort de regeling beschreven. Onderaan volgt een tabel met de beschikbare budgetten. De regelingen voor eigenaar-bewoners zijn voor burgers inzichtelijk via www.energiesubsidiewijzer.nl.

Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE)

Maatregel: subsidieregeling voor het stimuleren van duurzame warmte-opwek. De subsidie bedraagt ongeveer 20% voor (kleine) warmtepompen, zonneboilers, pelletkachels en biomassaketels.

Doelgroep: alle doelgroepen, inclusief eigenaar-bewoners en Verenigingen van eigenaren (VvE's).

Budget: 100 miljoen euro per jaar tot en met 2030.

Uitvoering: RVO

Toekomst: vanaf 2020 is de ISDE niet meer beschikbaar voor pelletkachels en biomassaketels en voor bouwwerken waarvoor de gasaansluitplicht is vervallen. Vanaf 2021 zal isolatie als maatregel aan de ISDE worden toegevoegd.

Salderingsregeling zonnepanelen

Maatregel: het tegen elkaar wegstrepen van op het net ingevoerde elektriciteit en de eigen afname op dezelfde kleinverbruik aansluiting (fiscale regeling). Voor invoeding meer dan het jaarverbruik is wettelijk verplicht dat de leverancier een redelijke terugleververgoeding betaalt.

Doelgroep: alle doelgroepen met een kleinverbruik aansluiting, inclusief eigenaar-bewoners, VvE's en verhuurders/huurders.

Budget: cumulatief 2,6 miljard euro tot en met 2030 (dit betreft een raming uit het Regeerakkoord).

Uitvoering: energieleveranciers en Belastingdienst.

Toekomst: vanaf 2023 wordt de salderingsregeling geleidelijk fiscaal afgebouwd naar nul in 2031.

Regelingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Proeftuinen aardgasvrije wijken

Maatregel: de komende jaren wil het kabinet samen met gemeenten leren op welke wijze de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald, onder meer door 100 bestaande wijken aardgasvrij te maken als proeftuin aardgasvrije wijken. In 2018 is gestart met de eerste tranche van 27 proeftuinen.

Doelgroep: gemeenten van Nederland (samen met lokale stakeholders en bewoners)

Budget: 305 miljoen euro (2020-2030).

Uitvoering: Programma Aardgasvrije Wijken (interbestuurlijk programma BZK, EZK, VNG, IPO, UvW).

Toekomst: Op 19 november hebben alle 355 gemeenten een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan een nieuwe ronde proeftuinen aardgasvrije wijken. Ze kunnen tot 1 april 2020 een aanvraag indienen. Geselecteerde gemeenten ontvangen een financiële bijdrage van het Rijk om bestaande woningen en andere gebouwen via een wijkgerichte aanpak aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. Naar verwachting vinden hierna nog twee selectierondes plaats.

Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH)

Maatregel: subsidieregeling voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen in koopwoningen. De subsidie is ongeveer 20% voor minimaal twee grote isolatiemaatregelen aan bestaande koopwoningen.

Doelgroep: eigenaar-bewoners en VvE's.

Budget: 75 miljoen euro in 2020 (Urgenda) voor eigenaar-bewoners en 11 miljoen euro voor VvE's (2020-2023).

Uitvoering: RVO

Toekomst: de regeling gaat voor eigenaar-bewoners per 1-1-2021 over in de ISDE, voor VvE's mogelijk iets later om overgangsproblemen voor VvE's (die vaak lange procestijden hebben) te beperken.

Regeling Reductie Energieverbruik (RRE)

Maatregel: een specifieke uitkering aan gemeenten om huiseigenaren te helpen energie te besparen. Met de regeling zetten gemeenten projecten op om huiseigenaren te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het inregelen van de cv-installatie, het aanbrengen van radiatorfolie en tochtstrips of het plaatsen van ledlampen. Daarnaast gebruiken gemeenten de regeling om advies te geven aan huiseigenaren over energiebesparende maatregelen, zoals dak-, raam- of gevelisolatie. Daarmee vormt het advies een stap in de verdere verduurzaming van de woningvoorraad.

Doelgroep: eigenaar-bewoners

Budget: 73 miljoen euro in 2020 (Urgenda).

Uitvoering: RVO

Toekomst: 223 gemeenten hebben een aanvraag ingediend. Eind 2019 wordt er over de aanvragen beslist.

Nationaal Energiebespaarfonds (NEF)/Warmtefonds

Maatregel: revolverend fonds met financiering voor isolatiemaatregelen en warmte-opties voor bestaande koopwoningen. Zonnepanelen kunnen maximaal 75% van de lening betreffen. De financiering bedraagt maximaal 25.000 euro per woning of appartement (VvE), met enkele uitzonderingen voor zeer grote energiezuinige renovaties. Looptijden van maximaal 15 jaar voor eigenaar-bewoners en maximaal 30 jaar voor VvE's.

Doelgroep: eigenaar-bewoners en VvE's.

Budget: in totaal wordt met de huidige middelen ongeveer 600 miljoen euro (117 miljoen euro door het Rijk beschikbaar gesteld) aan financiering uitgezet. Tot en met oktober 2019 was ruim 370 miljoen euro aan financiering verstrekt aan eigenaar-bewoners en VvE's.

Uitvoering: NEF en SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).

Toekomst: in 2020 zal het NEF gefaseerd worden omgevormd tot het Warmtefonds.

Subsidierегeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH)

Maatregel: subsidieregeling voor het stimuleren van het aansluiten van bestaande huurwoningen op warmtenetten. Hiermee wordt bijgedragen aan opschaling en versnelling van het aardgasvrij maken van huurwoningen, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord van juni 2019.

Doelgroep: alle verhuurders

Budget: 200 miljoen euro voor de periode 2020 tot en met 2023, waaronder 6 miljoen euro voor uitvoeringskosten.

Uitvoering: RVO

Toekomst: invoering begin 2020.

Stimuleringsregeling Energieprestatie Huursector (STEP)

Maatregel: subsidieregeling voor het stimuleren van het verduurzamen van huurwoningen. De hoogte van de STEP-subsidie is gebaseerd op de verbetering in de energieprestaties van een huurwoning. Dit gebeurt door het vergelijken van het niveau vóór de renovatie en ná de renovatie. In de meeste gevallen zijn minimaal 3 stappen verbetering in de Energie-Index vereist. In bepaalde gevallen zijn twee stappen ook voldoende. De bedragen aan subsidie per verduurzaamde woning variëren van €1.500 tot €9.500.

Doelgroep: verhuurders (woningen met een huur onder de liberalisatiegrens, ongeacht of het particuliere verhuurders zijn of corporaties).

Budget: het subsidieplafond van de regeling is bereikt in 2018. Er is in 2020 en 2021 in totaal nog 166,5 miljoen euro beschikbaar, dat aan reeds binnengekomen aanvragen zal worden uitgegeven.

Uitvoering: RVO

Toekomst: nieuwe aanvragen zijn niet meer mogelijk. De bestaande subsidieverleningen worden afgehandeld. RVO keert de STEP-subsidies uit na voltooiing van de verduurzaming. Uitkeringen van subsidies zullen naar verwachting nog tot en met 2022 plaatsvinden.

Regeling Vermindering Verhuurderheffing (RVV)

Maatregel: heffingsvermindering bij de verhuurderheffing voor het verduurzamen van huurwoningen. De hoogte van de heffingsvermindering is gebaseerd op de verbetering in de energieprestatie van een huurwoning. Dit gebeurt door het vergelijken van het niveau vóór de renovatie en ná de renovatie. Minimaal vereist zijn 3 stappen verbetering in de Energie-Index. De bedragen aan heffingsvermindering per verduurzaamde woning variëren van €2.500 tot €10.000.

Doelgroep: verhuurders (woningen met een huur onder de liberalisatiegrens, ongeacht of het particuliere verhuurders zijn of corporaties).

Budget: voor de periode 2020 tot en met 2021 is in totaal 130 miljoen euro beschikbaar. Vanaf 2022 is er structureel 104 miljoen euro per jaar beschikbaar. In 2019 is voor ruim 300 miljoen euro aan aanvragen gedaan.

Uitvoering: RVO

Toekomst: de regeling is per 1 juli 2019 gesloten. De verwachting is dat de regeling niet eerder dan 2022 weer open zal gaan.

Subsidieregeling Renovatieversneller

Maatregel: subsidieregeling voor het stimuleren van grootschalige verduurzaming van huurwoningen. Verhuurders kunnen samen met marktpartijen projecten indienen die zorgen voor opschaling en het creëren van een continue vraag naar integrale energierenovaties bij huurwoningen. Het toepassen van innovatieve methoden wordt gestimuleerd.

Doelgroep: consortia van marktpartijen en verhuurders (en eigenaar-bewoners (voor zover het VvE's of gespikkeld bezit betreft)).

Budget: 130 miljoen t/m 2025, waarvan 30 miljoen voor het ondersteuningsprogramma om verhuurders en marktpartijen te helpen bij het bundelen van vraag en aanbod.

Uitvoering: RVO

Toekomst: de regeling wordt begin 2020 gepubliceerd. Eerste projecten worden najaar 2020 toegekend.

Tabel 1 – budgetten (x € miljoen) per regeling

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Investeringssubsidie Duurzame Energie	Subsidie	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Proeftuinen aardgasvrije wijken	Decentralisatie uitkering	70	70	60	20	10		30	30	15		
Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (eigenaar-bewoners)	Subsidie	75										
Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (VvE's)	Subsidie	3	3,5	4,5								
Regeling Reductie Energieverbruik Nationaal Energiebespaarfonds / Warmtefonds	Specifieke uitkering	73										
	Publiek-privaat Fonds	60	70	120	90	80	80	80	80	80	80	80
Subsidierегeling Aardgasvrije Huurwoningen	Subsidie	50	20	60	70							
Stimuleringsregeling Energieprestatie Huursector	Subsidie	139	27,5									
Regeling Vermindering Verhuurderheffing	Fiscaal	52	78	104	104	104	104	104	104	100	104	104
Subsidierегeling Renovatieversneller	Subsidie	5	5	15	25	35	45					